

Referat verdensarvrådet 07.12.2015

Tid: 1130-1530

Sted: Tolga, Malmplassen gjestegård

Rådsmedlemmer til stede

Ragnhild Aashaug, Hans Vintervold, Jan Håvard Refsethås, Runa Finborud, Lars Erik Hyllvang, Per Olav Hopsø, Thomas Ole Andersen

Observatører

Odd Sletten, Hilde Bergebakken,

Bisittere

Knut Wik, Ingunn Holøymoen, Eivind Moen

Forfall: Aasa Gjestvang, Maren Halberg, Jon Nordsteien, Petter Koren

Referent: Erlend Gjelsvik

Saksliste

Sak 18/15: Innkalling, saksliste, referat

1. Godkjenning av innkalling og saksliste
2. Godkjenning av referat 8. juni 2015

Sak 19/15: Valg

1. Valg av leder
2. Valg av nestleder

Sak 20/15: Forundersøkelse verdensarvsenter

Foreløpig behandling av forundersøkelse av verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen

Sak 21/15: Søknad om autorisasjon av Rørosmuseet som verdensarvsenter.

Sak 22/15: Orienteringer

1. Om verdensarv
2. Forskningsprosjekt NTNU-NIBIO
3. Forskningsprosjekt UiO

Sak 23/15: Evt

Sak 18/15: Innkalling, saksliste, referat

1. Godkjenning av innkalling og saksliste
2. Godkjenning av referat 8. juni 2015

Innstilling

1. *Innkalling og saksliste godkjennes uten kommentarer*
2. *Referat 8. juni 2015 godkjennes uten kommentarer*

Vedtak

1. *Innkalling og saksliste godkjennes. Det bemerkes at sakspapirene sendes ut alt for tett opp til rådsmøtet.*
2. *Referat 8. juni 2015 godkjennes. Feil i overskrift (angitt dato) korrigeres.*

Sak 19/15: Valg

1. Valg av leder
2. Valg av nestleder

Vedtak

1. *Runa Finborud velges til leder for to år*
2. *Hans Vintervold velges til nestleder for to år*

Sak 20/15: Forundersøkelse verdensarvsenter

Foreløpig behandling av forundersøkelse av verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen

Se vedlegg 1

Innstilling

Verdensarvrådet godkjenner foreliggende arbeidsdokument og anbefaler at forundersøkelsen ferdigstilles senest 1. april 2016

Diskusjon

Sak 20/15 og sak 21/15 ble diskutert sammen. Det ble etterspurt en rolle- og forventningsavklaring til de ulike aktørene som er og vil bli involvert i senterarbeidet. Driftsmodell og finansiering, avklaringer opp mot MiST m.m. ble også diskutert.

Vedtak

Verdensarvrådet tar foreliggende dokument til etterretning og anbefaler at forundersøkelsen ferdigstilles senest 1.april 2016.

I det videre arbeidet må det gås opp en grensegang med hva som skal skje på kort og lang sikt. Det er behov for en god rolle- og forventningsavklaring til aktørene og hvordan en driftsmodell skal se ut.

Sak 21/15: Søknad om autorisasjon av Rørosmuseet som verdensarvsenter.

Verdensarvrådet gjorde i sak 5/15 følgende vedtak:

- Rørosmuseet utredes som mulig lokalisering av verdensarvsenter. Dette betyr ikke at verdensarvformidlinga utelukkende skal skje ved et senter, men også med «satelittformidling» gjennom flere punkter i Circumferens-området.
- Det gjøres en vurdering av arealbehovet med utgangspunkt i eksisterende bygningsmasse på og rundt Malmplassen.
- Utredninga bør inneholde kostnadsoverslag på arealbehovet (omdisponering, utbygging m.m.)
- Eksisterende faglig kompetanse (på arbeidsplassene) vurderes opp mot kompetansebehovet i verdensarvarbeidet.
- Senteret skal ha FoU-kompetanse.
- Verdensarvrådet gir faggruppa mandat til å nedsette ei arbeidsgruppe som får i oppgave å lage en utredningsrapport for verdensarvsenter for verdensarvområde Røros bergstad og Circumferensen.
- Faggruppa utarbeider skisse til prosess som legges fram på førstkommende møte i Verdensarvrådet.

Forundersøkelsen er godt i gang. Denne er redegjort for i egen sak.

Parallelt med denne prosessen har Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren satt i gang en prosess med å kartlegge hvor langt verdensarvområdene har kommet i sine planer med verdensarvsenter. I sin rapportering til Riksantikvaren i oktober på denne saken brukte verdensarvkoordinator autorisasjonssøknadsskjemaet, og la inn de tiltakene som allerede gjennomføres av bl.a Rørosmuseet. En ser i dette dokumentet at Rørosmuseet allerede oppfyller en stor andel av de kravene som stilles for å bli autorisert.

Det er flere forhold som tilsier at det er hensiktsmessig å søke autorisasjon som verdensarvsenter så raskt som mulig:

- Dette er prosesser som tar litt tid, og hvor både det regionale og det nasjonale nivået må inn
- En har behov for å få på plass ressurser til det videre arbeidet
- En trenger å sette fokus på konkret innholdsutvikling i verdensarvsenteret
- En oppfyller langt på vei kravene til et senter gjennom dagens virksomhet i Rørosmuseet, men bruker uforholdsmessig mye ressurser på å prosjektfinsiere denne aktiviteten.

Verdensarvrådets faggruppe har hatt en grundig gjennomgang av saken. Faggruppa mener at det vil være hensiktsmessig at MiST Rørosmuseet søker autorisasjon så snart som mulig og at en kommer i gang med det operative utviklingsarbeidet parallelt med at en jobber videre med bygningsmessige og samarbeidsmessige forhold. Erfaringsmessig tar det lang tid å finansiere kulturbygg som primært skal ha offentlig finansiering, og faggruppa ser ingen grunn til at en avvente en endelig bygningsmessig og samlokaliseringmessig løsning før en søker om autorisasjon.

En autorisasjon vil utløse et årlig driftstilskudd på 1,8 mill. fra staten, forutsatt at en regionalt bidrar med 1,2 mill (60/40 fordeling).

For å få dette til ser en for seg følgende prosess:

1. Anmodning fra Verdensarvrådet om at Museene i Sør-Trøndelag, MiST, ved Rørosmuseet søker autorisasjon som verdensarvsenter.
2. Saken styrebehandles i MiST, som må svare på om MiST er villig til å ta på seg denne oppgaven.
3. Saken sendes ut til kommunene, fylkeskommunene og Sametinget, som må gi sin prinsipielle tilslutning og få til en finansiering av den regionale andelen.

Innstilling

- *Verdensarvrådet anmoder MiST Rørosmuseet om å søke autorisasjon som verdensarvsenter i løpet av første kvartal 2016. Rådet ber om at MiST gir en tilbakemelding om en er villig til å ta på seg denne oppgaven så snart som mulig.*
- *Forutsatt at MiST gir positiv tilbakemelding bes verdensarvkoordinator om å sende ut en sak til kommunene, fylkeskommunene og Sametinget, hvor en ber om prinsipiell tilslutning til en slik søknad.*
- *En ber også om at det utarbeides et forslag til hvordan den regionale andelen skal finansieres. Denne sendes til kommunene, fylkeskommunene og Sametinget til uttalelse, med målsetting om at en får innarbeidet andelen i budsjett for 2017.*

Vedtak

- *Verdensarvrådet anmoder MiST Rørosmuseet om å søke autorisasjon som verdensarvsenter i løpet av første kvartal 2016. Rådet ber om at MiST gir en tilbakemelding om en er villig til å ta på seg denne oppgaven så snart som mulig.*
- *Forutsatt at MiST gir positiv tilbakemelding bes verdensarvkoordinator om å sende ut en sak til kommunene, fylkeskommunene og Sametinget, hvor en ber om en prinsipiell tilslutning til en slik søknad, samt et forslag til hvordan den regionale andelen skal finansieres, med målsetting om at en får innarbeidet andelen i budsjett for 2017.*

Sak 22/15: Orienteringer

1. Om verdensarv
2. Forskningsprosjekt NTNU-NIBIO
3. Forskningsprosjekt UiO

Orientering nr 1. gikk ut. Det ble også orientert om henvendelse fra NTNUs Bridge program. Mer info om dette vil komme senere.

Sak 23/15: Evt

1. Møteplan for verdensarvrådet 2016

- 25. januar
- 15. april
- 9. september
- 8. desember

2. Orientering om status på handlingsprogram og vedtak i fylkestingene

- Handlingsprogrammene er vedtatt i begge fylkesting

3. Søknader 2016.

- Kort orientering om søknader for 2016 ble gitt. Røros kommune og Rørosmuseet søker Riksantikvaren om midler innafor de programmene som er etablert. Faggruppa diskuterer andre søknader, jmf handlingsprogram.

Tolgaprisen 2015.

Møtet ble også benyttet til å utdele Tolgaprisen 2015 til Arne Espelund og Nils Bakken. Begge har gjort en betydelig innsats for kulturminnene i Tolga kommune, og for regionen. Nedenfor er et utdrag fra begrunnelsen for tildelinga:

Tolga kommune deler årlig ut Tolgaprisen til den eller de personer eller lag som har utmerket seg ved å ha gjort en aktiv innsats til det beste for bygda og samfunnet.

*I år går prisen til to personer som hver på sin måte har nedlagt et enormt arbeid med å synliggjøre og øke kunnskapen om det som daglig er skjult i naturen av gamle og i sin tid viktige næringsveier i kommunen – især jernutvinning og kølbrenning til bergverksdrift. Prisen går i år til **Arne Espelund** fra Trondheim og **Nils Bakken** fra Hodalen.*

Tolgaprisen blir normalt delt ut på den tradisjonelle nyttårskonserten i Tolga. I år er dessverre ikke dette mulig. Tolga kommune er derfor glad for å kunne dele ut prisen på møtet i verdensarvrådet.

Ingen av prisvinnerne vet at de får prisen. Pressen blir varslet om prisutdelingen med sperrefrist for offentliggjøring til etter prisutdelingen.

Som påskudd for å få prisvinnerne til å møte i verdensarvrådet, er de invitert til å snakke kort om sitt arbeid med kulturminner i Tolga som en innledning til det arbeidet Tolga kommune står foran i 2016 med utarbeiding av en kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer.

Møtet slutt 15:15.